

Поэзияда кесини энчи сёзюн

Напутствие

Вечно зелёное дерево

Мне приходится читать не только книги молодых или начинающих литераторов, но и их рукописи. Каждый раз я стараюсь определить, в чем силы и в чем слабость. Нередко вижу, что они начинают лучше, чем сама я три десятилетия назад.

За прошедшие десятилетия в литературе младоженсменные народы сделано много. Можно смело сказать, что уже созданы свои национальные образы (Как поэт в данном случае я говорю о поэзии.) Мы часто говорим о содеряжательности поэзии. Но мне кажется, этот вопрос не может быть дискуссионным. Разве возможен спор о том, должны ли иметь красу человеческое жилье, а кувшин – дно? Истинная поэзия содержательна всегда.

Два наших поэта, выпустивших первые книжки, – Ахмат Созаев и Анатолий Бицуб – кажутся мне наиболее доверчивыми из тех, кто сейчас у нас становится на трудный путь поэтической работы. В течении не-

скольких лет я слежу за ними, вострившись в них. И мне кажется, что у них головы ясные, сердца чистые, плечи крепкие. Они хорошо подготовлены. Созаев – выпускник университета, а Бицуб – Литературного института имени Горького. Мы никогда не должны забывать о том, что поэзия – этоично зеленое дерево великой культуры человечества, одна из ее тоинчайших явления, – несет в себе глубочайшую духовную силу.

Большой поэт не может не быть гражданином своей страны и своего времени. Говорить о гражданственности поэзии – это миф думается, говорить о главном для своей эпохи, о самом в ее возрасте бывает нечестно. Все же я думаю, что два молодых поэта, о которых я здесь скажу, со временем обретут настолько самостоятельность и оригинальность и сегодняшние ученики завтра станут мастерами.

Солдан онгыя: Шахымызланы Сайд, Созайланы Солтан (Ахматтын атасы), Күлийланы Қызын.

ми, надеждами и идеалами. Иначе нет смысла писать.

Но каждый пишущий должен постоянно стремиться к творческой самостоятельности. Каждый должен иметь свое лицо. Бывает, что молодой поэт владеет формой, культурой стиха, и это, не первый взгляд, создает ощущение своеобразия и самостоятельности, но на первом этапе оказывается, что все это вторично, открытие давно открытое, а потому – бесполезное и ненужное. Это одна из бед в литературе. В таких случаях не

выручит ни грамотность, ни определенная ловкость. Отмечая даровитость А. Бицуба и А. Созаева, в то же время не могу утверждать, что они уже совершили самостоятельность. Но это в их возрасте бывает нечестно. Все же я думаю, что здесь скажу, со временем обретут настолько самостоятельность и оригинальность и сегодняшние ученики завтра станут мастерами.

Қызын КУЛИЕВ.
Литературная газета.
8 декабря 1971 г.

ЖОЛ ДЕФТЕРДЕН

Назмуларымдан көпюр ишледим

Ахмат атасы Солтан, анысы Наушу бла.

Қайсын орамда

Назмуларымдан көпюр ишледим, адамлайша жарар деп. Бир шүхүм, көпюл ишлекненни этичуколерин эссе мүнәсеби: бек алғы аны юсю бла дүшманнаның еттеркендиле, көпюр оюла бас, жүүхүү адама жолмасына деп. Андан сора сыйын көртегенлерин ишгендиле көпюрию юсю бла. Бек артда уа кеспери ётгендиле.

- Сен да алай эт, - деди шүхүм.

- Уйыт, - дедим мен, - бек алға кесим еттеркендик көпюрию юсю бла. Етгендеге да, айрылтап, тын да уйгай, ортасында секирин, тепсеп, ма алай, Көйлөрмө, Аллах айтын, таплай кылса, оюломаса, аны юсю бла тибиинин сөйгөнде, китап оқынчуктарыбыз, андан сора кузалам кызындашылашып еттеркендиле.

- Дүшманнаныр ат – деди шүхүм.

- Жокында мени дүшманнаныр аны тишиле, ана адабийтада, - дедим, - Көз алай, жаңычуса сен, халкынтын тишинде, ана адабийтада дүшманнаныр ат бола аспе?

Налындык Көзүй Кызын орамда бир ари, жыл-жыны лекковы азыкымаса баррады, юсюнде жаны кионю жаны нюрд... Аны он жанында уа Минги тауну сураты, аны юсюнде «Балкар» деп, улуу, ари харфа бла жазылын, алтын белти харфа бла...

Бу машина кеси да жыры бла бардаа: «Мой Элкир» белескенди, Балкар моя» деген, мени назумы жерде этилген жыл Кызын орамын толтурганды. Кызын орамын таула да келип, таупу да жыргалы да, албазын да көрсөн.

Ана тилим

Ани көрсөн –
Син сар сөзин –
Тип тобуме салынан
Жан дармымын...

Бирле чалгыны тиши...

Бирле чалгыны тиши,
Бирле хуна ишлө,
Бирле къята теше,
Бирле акылъ эше...

Көбайырла
Эртенил
Жынгиртмаган зат
Жокъду дундия,

Бир сизден сора,
Къябыра.

Алғы барыргыа кюреше

- Кыягыса? – дейдиле,
Сорала шүбхларым.

- Жашыма кен сыйын! –
Аллаха шүкүр, таше.

- Чап башын бла алғы
Барыргыа кюреше, дайме.

- Алғы барыргыа онг
Болмай кылса уа?

- Аллай онг болмай
Кылса уа, алғы

Кыралынан уа къымайма,
Аллах айтса, дайме.

Тәзген

Тәзген, тәш ашагындан сора да, көт зат этди. Сөз ючин, жанкыз, тәш кетип, бузун жарылышы. Ташында, тәш кетип, ташында. Шаудан тәш кетип, ташында. Ташауда, тәш кетип, ташында. Кашауда, тәш кетип, ташында. Кашауда, тәш кетип, ташында.

Сабан алғын кибик
Тынчтын ашыланып, сабан
альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

Атамы сартылышты
Бирле жарытушып, сабан

альчын кибик таушулупан, кайын
да насылып, тотха батылып
туялупан да.

<p

